

Son OSMANLILAR

Sultan Abdülaziz'in torunu 67 yaşındaki Prens Abdülaziz ve kızı Hürrem Sultan evlerinde başbaşa.

ESKİ HANEDAN MENSUPLARI NE YAPIYOR?

“ Amerika, Avrupa Asya ve Afrika'nın çeşitli ülkelerinde 50'yi aşkın Türk yaşar. Nüfus kâğıtlarının milliyet hanesinde "Osmanlı" yazar bunların. Kimisi ufak ticaretle, kimisi memurlukla, bir kısmı ise resim satarak hayatını temin ederler. Bir kısmı Türkçe okuma - yazmasını bilmezken, Türkçe konuşamayanlar da bir yekûn tutar içlerinde... Bunları bir kategoride toplamak icap ederse tek cümle ile "Türkiye'ye girmesi menedilenler" denebilir. Elle tutulur, gözle görülür bir suç işlememiştir bunlar. Yegâne suçları Osmanlı hanedanından gelmektir. Bu serimizde yaşadıkları ücrâ köşelerden bulup çıkardığımız evlerinde, otellerinde görüştüğümüz Osmanlı prensleri, padişah torunlarının, kısaca "Son Osmanlılar" ın hayatlarını, anılarını, Osmanlı İmparatorluğu ve Türkiye hakkındaki fikirlerini nakledeceğiz. ”

Bugün 76 yaşında bulunan Prens Osman Fuat'ın Trablusgarp'ta Osmanlı Ordusu Kumandanlığı'na tayin olduğu zamanki resmi. O zaman Ferik rütbesinde olan Osman Fuat bir ara da İstanbul Merkez Kumandanlığı yapmıştı

Röportaj:
Doğan
ULUÇ

1

Son OSMANLILAR

Sultan 5. MURAT'ın torunu

Prens Osman Fuat

BUGÜN Paris'te yaşayan ve güc eşitler içinde bulunan Prens Osman Fuat. Kendisi ni "Osmanlı İmparatorluk Ailesinin Şefi", olarak kabul ediyor. Karviziinde de bu tabir aynen yer almaktadır. (P. H.)

“Yarın sabaha kadar iki haftalık otel borcunuza kapatmanızı istiyorum Prens. Aksi halde odanızı boşaltmak zorunda kalacağım.”

PARİS, Mont Parnas'taki Royal Bretagne Oteli müdürü Madam Anjel içinde bir yatak, küçük bir lüvabo ve iki iskemleden başka eşyası olmayan dört numaralı odanın kapısını sertçe kapatarak dışarı çıktı. Hava kaçmış yün battaniyeli yatak üzerinde pijaması ile oturan Prens Osman Fuat'ın ağzından tek laf çıkmamıştı. Uzun süre konuşmadan durdu. Perdesi yarı aralık pencereden dışarıya takıldı bakışları. Göz pınarlarında yaşlar birikmeye başlamıştı.

— “Bu hale düşeceğim kimin aklına gelirdi evlâdım? İstanbul Merkez Kumandanı, Trablusgarp'ta Osmanlı Ordusu Kumandanı Ferik Prens Osman Fuat'ın bir gün gelip Paris'te üçüncü

OSMAN Fuat'ın "General Prens Osman Fuat Osmanlı İmparatorluk Ailesi Şefi" yazan kartviziti.

sınıf bir otelden kovulacağı....

Dudakları titremeye boğazında kelimeleri düğümlenmeye başlamıştı. Bir zamanların ünlü askeri Sultan Beşinci Murat'ın torunu, 76 yaşındaki Prens Osman Fuat, tek başına yaşıyordu bu basit, çinileri çatlamış lüvabolu otel odasında, arayanı, soranı olmandan...

— “Damat Ferit'in yü-

zünden mahvolduk biz. Resmî kâğıtlar üzerine ben Osman Fuat, Osmanlı Hânedanı'nın başıyım. Ama kime, ne ifade eder bu? Müavenet ile geçiniyorum. Sağdan soldan yardımıla, Fransız Hükümetinin desteğiyle... Ailemiz dünyanın dört bir tarafına dağılmış, ailevi bağlar çözülmüş, kendisi kendi havasında, kendi derdinde. Bizlerle birlikte kapanıp gidecek Osmanlılar. Tarih sayfaları “Bir zamanlar bir Osmanlı ailesi vardı... diye bahsedecek hânedanın son kalmışları da göçtükten sonra...”

“Son Osmanlılar..” in başı idi bu iki büküm yürüyen, sevimli yüzü derin hatlarla kesilmiş Beşinci Murat'ın torunu Prens Osman Fuat. Ama bütün ünvanı, aile içindeki durumu sadece avuç büyüklüğündeki kartviziti üzerinde kalmıştı.

“General Prens Osman Fuat, Osmanlı İmparatorluk Ailesi Şefi.. yazıyordu bu kartın üzerinde. Alt köşesinde de Cannes'daki bir otelin. Hotel Martinez'in ismi.

— “Ne idik, ne olduk? Dedelerimiz, atalarımız altı asırdan fazla bir zaman üç kıtada, dünyanın gelip geçmiş en büyük imparatorluklarından birini kurdular. Çok büyük işler yaptılar. Sevapları yanı sıra günahları da oldu. Dostları kadar düşmanları da vardı. Ama onlar en büyük düşmanlarının kurbanı oldular. Ve bu gurur bugün benim, benim gibi sayısı 50 yi aşkın son Osmanlıların mahvına yol açtı. Vatansız olup çıktık. Atalarımızın kılıç salladığı, hüküm sürdüğü, tatlı - acı hatıralarımızla dolu topraklara ayak basamıyoruz artık. Hak midir bize görülen reva?”.

1299'da Osman Gazi tarafından kurulan. 1922 de Türkiye B.M.M. tara-

ından lağvedilen Osmanlı İmparatorluğu, o tarihten sonra garip bir Türk kolonisinin beş kıtada mülteci olarak yerleşip, değişik sosyal, siyasi ve dini tesirler altında gelişmesine yol açmıştı. 1924 de yeni bir kanunla yurt dışı edilen Osmanlı hânedanı mensupları, bir daha geriye alınmamışlar, 1952 yılında ise uygulanmaya başlanan yeni bir kanunla hânedanın sadece kadın mensuplarına Türkiye'ye dönüş izni verilmişti.

— “Yazık, ama çok yazık oluyor anavatan dışında, çeşitli ülkelerde sığınmış mülteci hayatı yaşayan Osmanlılara. Kimi sefaletle dayanamayıp intihar ediyor, kimisi “Türkiye, Türkiye..” diye sayıklayarak son nefesini veriyor. Dışarda doğan çocuklar ise yabancı mektepler-

de Türkçe'yi öğrenmeden, tarihimizi, dinimizi tanıyamadan bir cenebi gibi yetiştiriyor. Çok zalim bir son oldu bizler için bu...”

— “Beşiktaş'ta Çırağan Sarayı'nda 1894 de doğmuşum. Babam Sultan Beşinci Murat'ın oğlu Prens Selâhattin idi. Sarayda hocalarla özel eğitim gördükten sonra Mek-teb-i Harbiye'ye girip bitirdim. Bilâhara ilkin Filistin'e sonra lisan öğrenmek için Almanya'ya gönderildim. 2.5 sene Wiesbaden ve Berlin'de kaldım.

YARIN:

DÜĞÜNÜME
İSMET İNÖNÜ
DE GELMİŞTİ